

Резюмета на научните трудове на

гл. ас. Владимир Любомиров Котев, доктор

представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в професионално направление 7.6. Спорт, специалност „Спорт“ (Волейбол), обнародван в Държавен вестник брой 28 от 01.04.2025 г., стр. 19-20

1. Котев, В. (2014) Характеризиране и систематизиране на игровата дейност в плажния волейбол, Дисертационен труд, София

РЕЗЮМЕ

В дисертационния труд се прави обстойна характеристика на плажния волейбол, определят се взаимосвързаните и системообразуващи страни и зависимости в игровата дейност, влияещи на спортния резултат като се дават методически насоки за усъвършенстване на спортно-педагогическия процес в подготовката на плажните волейболисти. Целта на изследването е усъвършенстване на игровата дейност на елитни състезатели по плажен волейбол, чрез характеризирание и класифициране на основните средства на специфичната работоспособност.

Високата вариативност на получените резултати, определящи ефективността на игровите действия може да се обясни с множеството фактори, които влияят на тяхната ефективност по време на игра. В плажния волейбол освен съперник, публика и съдии, влияние оказват и метеорологичните условия – слънце, вятър, температура и др. Показателите от групите за двигателни и технико-тактически умения образуват значими взаимозависимости и за развитието на тези умения може да се работи в единство и взаимовръзка. Ефективността на игровите действия зависят в по-голяма степен от положителните прояви и не в толкова голяма степен от грешките и посредствените такива.

Приложените задачи за оперативно мислене информират за интелектуалния потенциал на плажните ни волейболисти. Получените коефициенти доказват, че плажните волейболисти лесно се справят с простите задачи за сметка на по-сложните. Наблюдава се значим прираст в уменията на състезателите след приключването на експеримента. В следствие на извършената тренировъчна работа се е повишило нивото на специфичните за плажния волейбол двигателни качества. В резултат на приложени експеримент се наблюдава увеличаване на позитивните игрови действия и намаляване на неточните отигравания и грешките при изпълнението на отделните елементи по време на игра.

ABSTRACT

The dissertation provides a comprehensive characterization of beach volleyball, identifying the interrelated and system-forming aspects and dependencies within game activity that influence sports performance, while offering certain methodological guidelines for improving the sport-pedagogical process in the preparation of beach volleyball players. The aim of the research is to enhance the game performance of elite beach volleyball athletes through the characterization and classification of the main means of sport-specific working capacity.

The high variability of the obtained results, which determine the effectiveness of game actions, can be explained by the multitude of factors that affect their efficiency during play. In beach volleyball, in addition to opponents, spectators, and referees, meteorological conditions—such as sun, wind, temperature, etc.—also exert influence. Indicators from the groups related to motor and technical-tactical skills form significant interdependencies, and the development of these skills can be addressed in unity and interconnection. The effectiveness of game actions depends to a greater extent on positive performances rather than on errors and mediocre actions.

The applied tasks for operational thinking provide insights into the intellectual potential of our beach volleyball players. The obtained coefficients demonstrate that beach volleyball athletes handle simple tasks with ease, in contrast to more complex ones. A significant improvement in athletes' skills is observed following the completion of the experiment. As a result of the conducted training work, the level of sport-specific motor qualities characteristic of beach volleyball has increased. The applied experimental program led to a rise in positive game actions and a reduction in inaccurate plays and errors during the execution of individual elements in the game.

2. Котев, В. (2025) Техничко-тактичка подготовка в плажния волейбол, Монография, София, НСА Прес, ISBN 978-954-718-784-9, 174 стр.

РЕЗЮМЕ

След създаването си в началото на миналия век плажният волейбол се развива, променя и набира огромна популярност в целия свят. Необходимо е да се отбележи, че в българските условия не съществува методически изградена програма за развитието на плажния волейбол. Постигането на високи спортни резултати е свързано с необходимостта от провеждане на целенасочена подготовка на практикуващите тази игра. Резултатите в изследването изцяло подкрепят мнението, че е необходима методически обоснована тренировъчна програма, която да бъде въведена в подготовката на плажните волейболисти у нас, с цел повишаване на тяхното спортно-техническо ниво.

Монографичният труд е насочен към всички практикуващи плажен волейбол в България. В него се дава информация за развитието на спорта в световен мащаб, за особеностите на играта, отличаващи я от класическия волейбол, както и за спецификите на нейните техника и тактика. Обръща се внимание на спортната подготовка на плажните волейболисти и се проверява необходимостта от нейното оптимизиране.

Разработени и схематично описани са 104 упражнения за усъвършенстването на технико-тактическите умения на състезателите, които са подходящи за включване в тренировъчния процес. Представени са основни параметри на съдържанието на технико-тактическата работа през отделните етапи на подготовка и влиянието на предложената програма върху уменията на състезатели по плажен волейбол у нас.

Доказва се, че приложените упражнения повишават адаптацията към пясък, като специфична повърхност, върху която се извършва игровата дейност в плажния волейбол. Използването на специализираната тренировъчна програма води до съществено повишаване на игровата ефективност и специфичната физическа подготовка на състезателите по плажен волейбол.

ABSTRACT

Since its emergence in the early 20th century, beach volleyball has evolved, transformed, and gained tremendous popularity worldwide. It should be noted that, under Bulgarian conditions, there is no methodically developed program for the advancement of beach volleyball. Achieving high-level sports performance is linked to the necessity of conducting targeted training for those practicing this game. The results of the study fully support the view that a methodologically grounded training program is needed to be implemented in the preparation of beach volleyball players in Bulgaria, with the aim of enhancing their sport-specific technical level.

The monographic work is aimed at all beach volleyball practitioners in Bulgaria. It provides information about the global development of the sport, the characteristics that distinguish it from classic volleyball, as well as the specifics of its technique and tactics. Attention is given to the athletic preparation of beach volleyball players, and the need for its optimization is examined.

A total of 104 exercises aimed at improving the technical and tactical skills of the athletes have been developed and schematically described, and are suitable for inclusion in the training process. Key parameters of the content of technical and tactical work during the various stages of preparation are presented, along with the impact of the proposed program on the skills of beach volleyball athletes in Bulgaria.

It is demonstrated that the applied exercises enhance adaptation to sand, as a specific surface on which the game activity in beach volleyball takes place. The use of the specialized training program leads to a significant increase in game efficiency and in the sport-specific physical conditioning of beach volleyball players.

3. Kotev, V. (2017). MAIN TRENDS IN ORGANIZING THE ATTACK OF THE BRAZILIAN NATIONAL VOLLEYBALL TEAM ON MEN'S WORLD CHAMPIONSHIP POLAND 2014, INTERNATIONAL Scientific Congress on Applied Sports Sciences, 1-2 Dek. 2017, Sofia: proceeding book, NSA Press, 978-954-718-489-3 (print); 978-954-718-490-9 (online), 110-114

ABSTRACT

Typical trend for modern volleyball is the big variety of combination of both individual and collective techno-tactical actions. The potential and level of a team are directly related to the potential and level of the setter. The aim of the study is to analyze the main sides of Bruno Rezende's play in organizing the Brazilian attack on the Men's World Volleyball Championship in Poland 2014. The subject of the study is the competitive process for elite volleyball teams. The subject of the study are the specific for the setter parameters and game parameters that determine his efficiency. The game efficiency analysis has been realized with the modern software „Data Volley“, using an alternative and graphical analysis of the results. Having all options in attack available, the Brazilian attack is very variable and unpredictable. As a trend in Bruno Rezende's game, is the frequent use of the middle attackers. When organizing the counterattack of his team, he stays unpredictable in cases when 1st tempo attack is available. In the other cases, the Brazilian setter prefers to set the balls for attack in zone 4.

РЕЗЮМЕ

Типична тенденция за съвременния волейбол е голямото разнообразие от комбинации, както от индивидуални, така и от колективни техно-тактически действия. Потенциалът и нивото на отбора са пряко свързани с потенциала и нивото на разпределителя. Целта на изследването е да се анализират основните страни в играта на Бруно Резенде при организирането на бразилската атака в мачовете от Световното първенство по волейбол за мъже в Полша през 2014 г. Предмет на изследването са специфичните за разпределителя параметрите на играта, които определят неговата ефективност. Анализът на ефективността на играта е осъществен със съвременния софтуер „Data Volley“, използвайки алтернативен и графичен анализ на резултатите. Имайки всички налични опции за игра, организацията на бразилската атака е много променлива и непредсказуема. Като тенденция в играта на Бруно Резенде е честото използване на централните нападатели. При организиране на контраатака на отбора си, бразилският разпределител остава непредсказуем в случаите, когато е налична възможността за атака първо темпо. В останалите случаи бразилският разпределител предпочита да разпределя топките за атака от зона 4.

4. Kotev, Vl., Iv. Ivanov (2019) THE IMPACT OF PERSONALITY TRAITS AND CONFLICT RESOLUTION STRATEGIES ON GAME EFFICIENCY OF FEMALE VOLLEYBALL PLAYERS, INTERNATIONAL Scientific Congress Applied Sports Sciences Balkan Scientific Congress "Physical Education, Sports, Health", NSA Press, ISBN: 978-954-718-602-6, 978-954-718-601-9 (CD/DVD), 112-116

ABSTRACT

Volleyball is different from other team sports, because in volleyball there is no physical contact between the opponents. This general characteristic of volleyball is unique and it influences the personality traits, which are important for good players. The research has been made with 27 female volleyball players from Bulgarian National Volleyball League. Their personality traits have been researched with Big Five Personality Test developed by Goldberg (1992), and their behavior in conflict situations with Thomas-Kilmann Conflict Mode Instrument (1977). The analysis of the game characteristics has been made with “Data-4”. The data which is used are basic elements of the game - serving, receiving, attack, block and defense. The results show that personality characteristics are influenced by the game efficiency in situations of block and attack. The better qualified players from “Maritza” have higher level of Competing, which helps them play better in the ultimate phase of the game. On the other hand “Rakovski’s players choose consciously and strictly behavior – they have difficulties during attack, but better effectiveness in defense.

РЕЗЮМЕ

Волейболът се различава от другите отборни спортове заради липсата на физически контакт между противниците. Тази главна характеристика е уникална и влияе върху личностните черти, които са важни за състезателите на най-високо ниво. Изследването е проведено с 27 волейболистки от Национална волейболна лига на България. Техните личностни черти са изследвани с теста за личност „Big Five“, разработен от Goldberg (1992), а поведението им в конфликтни ситуации с психологическия тест на Thomas-Kilmann (1977). Анализът на

игровите характеристики е направен със специализираната програма „Data vollley“. Анализирани са данни за основни елементи на играта – начален удар, посрещане, забиване, блокада и защита. Резултатите показват, че личностните характеристики оказват влияние на игровата ефективност основно в ситуациите при блокиране и забиване. По-квалифицираните състезатели от ВК „Марица“ демонстрират по-високо ниво на „Състезателност“, което им помага да играят по-успешно в завършващата фаза на играта. От друга страна, волейболистките на ВК „Раковски“, които избират съзнателно и стриктно поведение, изпитват затруднения в атака, но демонстрират по-добра ефективност в защита.

5. Ivanov, I., Kotev, V. (2019) PERSONALITY CHARACTERISTICS AND CONFLICT PREDISPOSITIONS IN TEAMS MARITZA AND RAKOVSKI FROM BULGARIAN WOMEN'S NATIONAL VOLLEYBALL LEAGUE, Journal of Applied Sports Sciences, 2, NSA Press, ISSN 2534-9597 (Print), ISSN 2535-0145 (Online), 77-85

ABSTRACT

Introduction: In the game of volleyball, game efficiency is based not only on physical preparation and technical skills. A great deal of it depends on the players' abilities to cooperate, communicate and adapt to the psychosocial aspects of team group dynamics. In this study we attempt to establish the players' behavior in conflict situations, their basic personality characteristics and how these influence some game indicators.

Methodology: 1) Background information; 2) Thomas-Kilmann Conflict Mode Instrument (1977); 3) Big Five Personality Test developed by Goldberg (1992).

Results: The results of our research reveal that the scale with the highest result is Compromising, which is the trait described by both assertiveness and cooperativeness. We have significant differences between teams and age groups in terms of the scale Competing from the Thomas-Kilmann Conflict Mode Instrument and Conscientiousness and Agreeableness from the Big Five Personality Test.

Conclusions: The younger players are more open and try to find more information about the sports environment and learn more about the game and their personal growth. The higher the qualification and the age, the more the players prefer competing and being assertive in their interpersonal relationships. The lower level players prefer clearer rules and instructions. The players from Maritza are more sport aggressive and with a higher winners' attitude.

РЕЗЮМЕ

Въведение: Във волейбола ефективността на играта се основава не само на физическа подготовка и технически умения. Голяма част от нея зависи от способността на състезателите да си взаимодействат, да общуват и да се адаптират към психосоциалните аспекти на динамиката в отборната група. В това проучване се опитваме да установим поведението на играчите в конфликтни ситуации, техните основни личностни характеристики и как те влияят върху някои показатели на играта.

Методология: 1) Основна информация; 2) Психологически тест за изследване на конфликтни взаимоотношения Thomas-Kilman (1977); 3) Тест за изследване на личността „Big Five“, разработен от Goldberg (1992)

Резултати: Резултатите от нашето изследване показват, че скалата с най-висок резултат е „Компромис“. Това е черта, която включва асертивност и кооперативност. Имаме значителни разлики между отборите и възрастовите групи по отношение на скалата „Съперничество“ от методиката за изследване на конфликтни взаимоотношения на Thomas-Kilman и „Добросъвестност и „Сътрудничество“ от теста за личностни характеристики „Big Five“.

Заклучения: По-младите състезателки са по-отворени и се опитват да намерят повече информация за спортната среда и да израстнат, както игрово, така и като личности. Колкото по-висока е квалификацията и възрастта, толкова повече волейболистките предпочитат да се състезават и да бъдат асертивни в междуличностните си отношения. Състезателките на по-ниско ниво предпочитат по-ясни правила и наставления. Волейболистките от Марица са по-спортно агресивни и с по-високо ниво на състезателност.

6. Kotev, V. (2015). COMPARATIVE ANALYSIS OF THE SPECIFIC EFFICIENCY AND THE VOLLEYBALL SKILLS OF STUDENTS FROM A SECONDARY SCHOOL IN MONTANA AND „GENERAL VLADIMIR STOYCHEV” SECONDARY SCHOOL – SOFIA, Research in Kinesiology, Macedonia, Vol. 43, No. 2, ISSN 1857-7679, pp. 176-179

ABSTRACT

This study aims to provide information about the specific efficiency of students (Xth – XIIth grade) from Sofia and Montana, practicing volleyball at CSKA and Montana volleyball clubs. The conducted testing includes 10 indicators for 16 students from Montana and 17 students from Sofia. A comparative analysis of their results has been made and the accuracy of the resulting differences between the two groups has been checked with the help of Student`s t-test for independent samples. The obtained results give some directions for optimization of the volleyball educational and training process of the students within the upper educational level of secondary schools.

РЕЗЮМЕ

Настоящото изследване има за цел да предостави информация относно специфичната волейболна ефективност на ученици от X до XII клас от градовете София и Монтана, практикуващи този спорт във ВК ЦСКА и ВК Монтана. Проведеното тестиране обхваща 10 показателя при 16 ученици от гр. Монтана и 17 ученици от гр. София. Приложен е сравнителен анализ на резултатите им, като за проверка на статистическата значимост на разликите между двете групи е използван t-критерий на Стюдънт за независими извадки. Получените резултати предоставят насоки за оптимизиране на учебно-тренировъчния процес по волейбол при ученици от горния курс на средното образование.

7. Котев, В., Ж. Иванов (2015). Анализ на изпълнението на начален удар от националния отбор на България на Световното първенство за мъже в Полша'2014, Спорт и наука, ISSN 1310-3393, изв.бр.5, стр. 10-15

РЕЗЮМЕ

Настоящото изследване има за цел да анализира ефективността при изпълнението на начален удар от мъжкия национален отбор на България по волейбол по време на Световното първенство в Полша през 2014 г. Обект на изследването е състезателният процес при висококвалифицирани волейболисти, а предмет — изпълнението на началния удар като ключов компонент на съвременната волейболна игра.

Методологически, изследването включва видеоанализ и статистическа обработка на игровите действия чрез специализираната програма Data-Volley, обхващащи 14 състезатели от националния отбор.

Резултатите показват, че в първата фаза на първенството българският отбор демонстрира стабилно представяне в началния удар, реализирайки 6,53% директни точки при сравнително умерен процент грешки (18,52%). Във втората фаза обаче ефективността рязко спада – само 3,05% директни точки и значително увеличение на грешките (24,04%). Сравнителният анализ с отбора на Полша, който печели шампионата, разкрива основни различия в качеството на изпълнение, най-вече по отношение на грешките (Полша – 16,00% спрямо България – 20,52%).

Изследването подчертава, че ниската ефективност при начален удар е сред основните фактори за незадоволителното представяне на българския тим, завършил на 13-то място в крайното класиране. Неуспехът при този елемент е ограничил възможностите за нарушаване на противниковата организация и последващото реализиране на контраатаки, затруднявайки цялостната защитна и тактическа ефективност на отбора.

ABSTRACT

The present study aims to analyze the effectiveness of the serve executed by the Bulgarian Men's National Volleyball Team during the 2014 FIVB World Championship held in Poland. The object of the study is the competitive performance of high-level volleyball athletes, while the subject focuses specifically on the serve as a key component of contemporary volleyball gameplay.

Methodologically, the research employs video analysis and statistical processing of match performance using the specialized software DataVolley, encompassing 14 players from the national team.

The results indicate that during the first phase of the championship, the Bulgarian team demonstrated stable serving performance, achieving 6.53% direct points (aces) with a relatively moderate error rate of 18.52%. In the second phase, however, a sharp decline in serve effectiveness is observed — only 3.05% aces accompanied by a significant increase in errors (24.04%). A comparative analysis with the Polish team, which ultimately won the championship, reveals notable differences in serve quality, particularly in terms of errors (Poland – 16.00% vs. Bulgaria – 20.52%).

The study highlights that the low effectiveness of the serve was among the key factors contributing to Bulgaria's unsatisfactory performance, resulting in a 13th-place finish. Inefficiencies in this fundamental element limited the team's ability to disrupt the opponent's offensive organization and execute effective counterattacks, ultimately impairing the team's overall defensive and tactical efficiency.

8. Kotev, V. (2016). Dynamics of specific motor skills and abilities in 14-15 years old volleyball players, Research in Kinesiology, Macedonia, Vol. 44, No. 2, ISSN 1857-7679, pp. 158-161

ABSTRACT

This paper aims to provide information for the development of specific motor skills and abilities of 14-15 years old volleyball players under the influence of a program of physical training, including exercises with its own weight. Testing is performed twice on 15 volleyball players of CSKA, which includes six indicators. The study was conducted at the beginning and in the end of the preparatory period: August 2014. - October 2014. A comparative analysis of their results, the correctness of the resulting differences between the two surveys was checked using Student's t-criterion for dependent samples. Resulting differences provide guidance for optimizing the educational and training process in volleyball and information on the effectiveness of the work.

РЕЗЮМЕ

Настоящото изследване има за цел да предостави информация относно развитието на специфични двигателни умения и способности при волейболисти на възраст 14–15 години под въздействието на програма за физическа подготовка, включваща упражнения със собствено тегло. Тестирането е проведено двукратно при 15 състезатели от волейболен клуб ЦСКА, като са включени шест показателя. Изследването е реализирано в началото и в края на подготвителния период – от август до октомври 2014 г. Извършен е сравнителен анализ на резултатите, като достоверността на наблюдаваните разлики между двете измервания е проверена чрез t-критерий на Стюдънт за зависими извадки. Установените разлики предоставят насоки за оптимизиране на учебно-тренировъчния процес във волейбола, както и информация за ефективността на приложената тренировъчна програма.

9. Иванов, Н., В. Котев (2016). Основни тенденции в играта на разпределителя на българския национален отбор по волейбол при организирането на нападението, Спорт и наука, ISSN 1310-3393, бр.5-6, стр. 61-70

РЕЗЮМЕ

Изследвани са специфични параметри и игрови показатели на позицията „разпределител“, които определят състезателната ефективност при организиране на атаката в двете фази – „side-out“ (атака след посрещане) и „break point“ (успешна защита и контраатака). В съвременния волейбол 95% от националните и клубните отбори използват системата за видео-статистически анализ „Data Volley“. Използването на тази аналитична система предоставя ценна информация за действията на разпределителя по време на игра. От получените резултати се наблюдават определени предпочитания в действията на българския разпределител в зависимост от разположението му в игралното поле и мястото, от което играе с топката. В разработения материал са анализирани основните тенденции при организирането на атаката от българският национален разпределител Андрей Жеков.

ABSTRACT

It has been studied the typical volleyball post "setter" parameters and game indicators that determine the competitive efficiency in organizing the fazes of side out and break point. Nowadays 95% of the national and club teams use the system for video statistical analysis "Data-volley". Using this system of analysis provides valuable information on the actions of the setter during the game. From the results was seen some preferences of the Bulgarian setter, depending on his place in the playing field and the place that he has played with the ball. In the developed material it has been analyzed the main trends in organizing the attack by Andrey Zhekov.

10. Кирилова, М., В. Котев (2016). Ефективност на атаката при отборите от финалната четворка на Европейското първенство по плажен волейбол за жени до 20г., Спорт и наука, ISSN 1310-3393, бр.5-6, стр. 197-203

РЕЗЮМЕ

Популярността на плажния волейбол се повишава, но въпреки това той е спорт, който се намира в начален стадий на своето развитие и е необходимо да се въведат качествени материали, които да подпомогнат развитието на играчите и треньорите чрез практически съвети. Целта на това изследване е да се проследят особеностите на завършващата фаза на атаката. Предпочитанията на плажните волейболистки при избора на атакуващия удар са разнообразни и зависят преди всичко от фазата на играта – първична атака или контраатака. В изследването се проследява ефективността на всеки един от атакуващите удари при елитни плажни волейболистки, участвали във финалната фаза на CEV Beach Volleyball European Championship U20. Получените резултати показват, че елитните отбори демонстрират ефективност на атакуващите си действия над 50% и в двете фази на нападението – първична атака и контраатака.

ABSTRACT

The popularity of beach volleyball is increasing but it is still at the beginning of its development and it is necessary to introduce quality materials which shall help the development of the players and the coaches by practical advices. The purpose of the study is to follow up the particularities of the attack final phase. The preferences of the beach volleyball players for the choice of the attacking strike are various and depend most of all on the phase of the game – primary attack or contra attack. The research follows up the effectiveness of each one of the attacking strikes applied by elite players having participated in the final phase of the CEV Beach Volleyball European Championship U20. The results show that the elite teams demonstrate effectiveness of the attacking actions above 50% in both phases of the attack — the side out and the contra attack.

11. Котев, В. (2017). Морфо-функционални особености на волейболистите, включени в националния отбор на България за юноши до 17 години, Спорт и наука, ISSN 1310-3393, изв.бр.2, стр. 64-71

РЕЗЮМЕ

Заниманията с физическо възпитание и спорт са основно действащ фактор на външната среда, който действа върху морфологичните и функционални фактори на организма. *Целта* на изследването е да се анализира физическото развитие и двигателната работоспособност на волейболистите, включени в националния отбор на България за юноши до 17 годишна възраст. С цел да придобием ясна представа за възможностите на включените в националния отбор по волейбол юноши, родени 2001/2002 година е сравнено средното равнище на изследваните показатели с резултатите на един от най-успешните ни отбори за подрастващи до 17 години – този на родените 1997/1998 година волейболисти. Сравняването на резултатите между тези два национални отбора ще позволи да се анализират морфологичните особености и двигателните умения на състезателите и да се проследи нивото на сегашните национали спрямо предишните за същата възраст национални състезатели.

ABSTRACT

Physical education and sport activities are main factor in the environment that reflects on the morphological and functional factors of the body. The aim of the study is to analyze the physical development and motor capability of volleyball players included in the national team of Bulgaria U17. In order to gain a clear picture for the capabilities of the players born in 2001/02, we compared the average level of the surveyed scores with the results of one of our most successful teams for Boys U17 - the born 1997 / 1998. Comparing the results between these two national teams will allow to analyze the morphological characteristics and motor skills of the players as well to track the level of the current national players to the previous ones.

12. Котев, В., К. Nejić (2017). Модел на физическата дееспособност и технико-тактическите умения на училищните отбори по волейбол в гр. София, Спорт и наука, изв.бр.2, ISSN 1310-3393 , стр. 99-108

РЕЗЮМЕ

Физическата дееспособност по своята същност представлява съвкупност от потенциални възможности на човека за двигателна дейност. Спортните игри и в частност волейбола се радват на огромна популярност сред учениците. Целта на изследването е да се оцени нивото на физическата дееспособност и волейболните умения при 12-14 годишни ученички от представителните отбори по волейбол на СУ. За нуждите на изследването е проведено тестиране на всички изследвани лица по 14 показателя, носещи информация за нивото на тяхното физическо развитие и специфични двигателни умения, свързани с характеристиките на волейболната игра. За решаване на целта и задачите на изследването е използван сигмалния метод за оценка. На базата на средното ниво за цялата изследвана

съвкупност са изчислени Т-оценките на всеки от участниците в изследваната група. От получените резултати се установява големи разлики в нивото на специфичната двигателна работоспособност при отделните отбори. Наблюдава се нехармонично развитие на основните двигателни качества.

ABSTRACT

By its nature physical capability is a set of potential opportunities of human for motor activity. Sports games and in particular volleyball enjoy great popularity among students. The aim of the study is to evaluate the level of physical capability and volleyball skills of 12-14 year old students from the representative volleyball teams of the Sofia University. For the purposes of the study, all individuals surveyed were tested on 14 indicators with information on the level of their physical development and specific motor skills related to the characteristics of the volleyball game. To solve the purpose and tasks of the study, the SIGMAL method was used. Based on the average level for the whole study population, T-scores of each of the participants in the study group were calculated. The results obtained revealed large differences in the level of the specific motor capacity of the individual teams. There is a non-harmonious development of the basic motor skills.

13. Котев, В., Н. Иванов (2017). Особенности при организирането на атаката на бразилския национален отбор по волейбол, Спорт и наука, бр.4, 2017, ISSN 1310-3393, стр. 155-161

РЕЗЮМЕ

Потенциалът и нивото на един отбор са в пряка зависимост с нивото и потенциала на разпределителя. С две думи, колкото е по-добър разпределителят, толкова по-добър е отборът. Целта на изследването е да се проследят специфичните за играта на бразилския волейболист Бруно Резенде игрови действия при организирането на нападението на националния отбор на Бразилия. В тактическа насоченост са изследвани следните показатели – повтаряемост при избора на атакуващ състезател, дистрибуция на разпределителя в началото и в края на гейма. От резултатите се вижда, че Бруно Резенде владее техниката на подаване с две ръце отгоре до съвършенство, което му дава сигурност и спокойствие в игрището. Той притежава уменията точно да насочва топката от всяка една позиция на игрището, независимо от фазата на играта и важността на ситуацията. Едновременно с това се наблюдават и някои специфики при избора на нападател за атака, в зависимост от предходните игрови действия и успеваемостта на нападателите в тях.

ABSTRACT

The potential and level of one team are directly related to the level and potential of the setter. In sum, the better the setter is, the better the team. The aim of the study is to track Bruno Rezende's game-specific play in organizing the attack on Brazil's national team. In tactical direction the following indicators were examined: repeatability in the choice of attacking player, distribution of the setter at the beginning and at the end of the set. The results show that Bruno Rezende has two hand overhead pass technique to perfection, which gives him safety and calmness in the court. He has the ability to distribute the ball from any position on the pitch, regardless of the playing phase

and the importance of the situation. At the same time, there are some specifics in the choice of an attacker for attack, depending on previous game plays and the success of the attackers in them.